

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO.

Štev. 7.

V Ljubljani, dne 1. julija 1910.

Leto XXX.

Anton Debeljak :

Iz zbirke „Solnce in sence“.

Fantazija.

Iz gozdov se zgóstil je Mrak
in kakor prekanjen junak
zamahnil na bolno je Solnce,
da brizgnila kri je čez holmce:
omáhnilo mrtvo je vznak.

Temà zemljó prepregla je brezdanja
in v vsa je srca legla strast in vse se klanja
pregrehi in vse vriska v tajnostni utehi,
brez vzdihov klijejo zdaj smehi;
nebrojno že oskrunjenih je templjev . . .
O, koliko presunjenih je src ječalo,
ko je zakljuval Kes in ni izdril več krempljev,
proseč tolažbe od nebes je vse klečalo —

Kot da bi hostijo dvignile čiste roké svečenika nad glavo,
v hipu odšvignile misli bi črne — vampirji — z zvonika v daljavo:
vstala je luna iz daljnega brega
in njeno srebro — čistejše od snega —
skozi veje na tla sneži
in po vaseh in poljih vseh leži.
In vgasnil v srcih je strah
in odletel Kes je plah.

„Ljubljanski Zvon“ 7. XXX. 1910.

25

Pa da si je videl, kako je planilo
božanstveno Solnce čez gorski greben,
kako je po zemlji razlilo požar svoj ognjen!
Pogled se utrne mu, vgasne, kdor vanje obrne ga smel:
božansko oko je semlelo takó Semélo v pepel!

In božjo zdaj milost in težko obilost
lije na loke, v livade ljubav,
in v srce pijanost in v mišice čilost,
iz duše je zbičalo strah bolehav,
in zdaj ni več peg — vse je čisto ko sneg —
V višavi je luna zbledela, umrla vsa bela . . .
Tak hodil Baptista pred koraki je Krista.

Pri mrliču.

Goste grive noči so sive se vsule
in nalile temè od zvezd do zemljé —
Sam sem, mrtvec le hladen dela mi družbo,
tiho boječe mi trepeče srce.

Smrt, ti močna si, ti si vsegamogočna,
duš izpiješ nebroj, razliješ življenj,
solncem vpihneš oholim pisani ogenj,
lučki skromni zavihneš zmučeni stenj . . .

Kadar solnce potaplja v krvi se svoji,
sencam gre v brezmejnost oplójena rast:
v neizmernost izrastel ozki je prostor,
kar začutil tvojo sem, Smrt, veličast!

O polnoči.

<p>Strah je planil v mojo dušo: Kaj, že polnoč? Vdar na vdar, ko da kladvo bije v grudi. Čas, ne vrneš se nikdar!</p>	<p>Grel sem se ob tujem ognju, pa smo vode zlili nanj. Drug pokazal mi je lučko, bil samo strohnel je panj . . .</p>
---	--

<p>Da je solnce moj zaveznik, v svet bi vriskal razbrzdán, zdaj pa v mraku ždim gostečem in po luči sem bolán.</p>	<p>Polnoč. Duša moli v strahu: Čas, postoj, trenotek vsaj, da prižgem svetál si plamen, kot še gorel ni dozđaj — —</p>
--	--

Raje se ob iskrah grejem,
ki jih krešem s trdom sam,
kakor pri plamtečem kresu,
če me zanj je v srcu sram.

Parija modruje.

Usoda črta čudna pota zate,
gospoda mestna, trudna sreče zlate!

Poglej, kako je star moj gospodar —
Povej, kako si našla v njem svoj par,
kako vidva šla bosta žitja pot,
devojka —: zmerom kašlja tvoj gospod
in noč in dan je v postelj zakopan,
otrple ude pernica mu greje.
O lahkovernica, deviški stan
za vdovo menjaš, vdovo z možem živim!
Sedaj ko tenka trta si sred vrta,
ki z nátikom trohljivim je podprta . . .
Nasloni name svoje vitke veje,
ovij se me, opore svoje močne,
in moj objem bo solnce, da ti v njem
zmedé se jagode na grozdih sočne.
In na večer priskače drozd iz seči
pijane pesmi nama pet o sreči.

Ob lanovi njivi.

Prepregledna se boči daljina lanu
kot sred temnih ur po noči nebesni azur.
Čez nebó so lanú razcvetelega zvezde makú
se vkresale in vtrinjajo v vetru se rahlem.

Za lanovo njivo pod mejo je živo
mlad parček se sklonil in v travi utonil . . .
In védela nista, da čista sinjina nebes
valoví se tak nizko, tak blizko nju vročih teles,
in vídela nista, kak blizu se vtrinjajo zvezde.
Srce pa oboje je znalo, kje sladko nebó je.

Historija o modernem zmaju.

Pošasten pozoj je iz mesta drl z bežno hitrino,
preletel, pogoltnil v trenutku razsežno daljino.
Oči krvavé ji in tuli hudoba peklenska,
da skriva se dete, za vrata prihuli se ženska.
In s strašnim in prašnim si repom kometa
po cesti sledove za sabo pometa,
da skrije očem se, ker vgrabil je dvoje ljudi.

V zapadnem oboku nebá je kri zarje gorela,
na daljnem iztoku temà je večerna zorela,
ko zmaj se podil je raz klanec razritega brda;
tam cesta je grda, da zlomil si nogi je dve.
Človeka oba zavihtela na tla sta se trda
in prožno vtonila v temò, se vodeč za roké.

„Dragica, bodi vesela,
prosta moža si čemernega.
Hosta je naju objela
sredi pokoja nemirnega.“

„Jaz sem zdaj tvoja, le tvoja na veke.
S teboj bi šla v daljo-neznanko.
Noč me odela je s haljo in smreke
šuštijo mi pesem vspavanko.“

V mah zlití ležali so njeni utrujeni udi
in on je poljubljal škrlat nje razpaljenih ustec
in ljubil je marmor razgaljenih grudi — —
Ko v jutru zabliskal je solnca razbeljeni ščit,
fant mladi je vriskal in z ljubico peval v daljavo,
na cesti pa zeval je avtomobil ves pobit.

